

מסכת עבודה זרה

פרק לפני אידיהן

השנית, כדי שלא נהווה במעשינו סבה לעבודתם, או לקיום מחשבתם באמונת עבודת אלילים.

והיינו, הדברים שנאסרו, מדין תורה ומגזירות דרבנן, סיבתן היא כפולה: כדי שלא נתערב עמהם, וכדי שלא נכשיל אותם עצמם בעבודת אלילים, האסורה גם על בני נח.

הקדמה למשנה הראשונה

בפרק ראשון ובתחילת פרק שני, מבואר האיסור להתעסק עם עובדי כוכבים בתקופת חגאותיהם, וכן מבואר מהם הדברים שאסור להתעסק עמהם בכל ימות השנה.

המשנה הראשונה דנה באיסור משא ומתן עם הגוים לפני חגאותיהם.

מתניתין

בימים אשר לפני אידיהן, חגאותיהם (1) של ב-א עובדי כוכבים, שהם שלשה ימים הקודמים לחגא שלהם, אסור לשאת ולתת עמהם, למכור להם, או לקנות מהם.

וכן אסור להשאילן בהמה או כלים, ולשאול מהן.

וכן אסור להלוותן מעות, וללוות מהן.

מבוא למסכת עבודה זרה

איסור עבודת אלילים מוזכר בתורה פעמים רבות.

הרמב"ם [בהקדמתו להלכות עבודת כוכבים וחוקותיהם] מנה חמישים ואחת מצוות בענין זה, שתי מצוות עשה, וארבעים ותשע מצוות לא תעשה.

עצם המצווה שלא לעבוד עבודת אלילים, אופניה, פרטיה ועונשיה, נשנו במסכת סנהדרין, ואילו במסכת "עבודה זרה" [עבודת אלילים" או "עבודת כוכבים", שהם שמות של המסכת אשר השתנו מחמת הצנזורה] נשנו פרטי הדינים של כמה מהלאווים השייכים למצוה זו. ומכאן השייכות של מסכת עבודה זרה לסדר נזיקין, כי היא מהווה המשך למסכת סנהדרין.

פרטי הדינים המבוארים במסכת זו, עוסקים בעיקר בהלכות ההרחקה מעבודת אלילים, ומעובדיה.

כתב המאירי: ענין המסכתא כולו, סובב לבאר עניני עבודה זרה, וההתרחקות מעובדיה, מחמת אחת משתי סיבות: הראשונה, כדי שלא להתערב בהם, ושלא ללכת בדרכיהם, עד שנשמר מעשות כמעשיהם, כמו שידוע בקצת מצוות התורה.

1. הגמרא תבאר לשון "אידיהם".